

Tildelingskriterier for helse- og omsorgstjenester i Karmøy kommune

Vedtatt 15.12.2025

Innholdsfortegnelse

1.	Introduksjon	4
2.	Tildelingskriterier for kommunale helse- og omsorgstjenester	5
3.	Hva som forventes av bruker før søknad om tjenester	6
4.	Omsorgstrappen i Karmøy kommune	7
5.	Lovverk	8
6.	Hva som forventes av bruker ved behov for helse- og omsorgstjenester	8
7.	Hvordan søke om tjenester	8
8.	Klage på enkeltvedtak og tjenestekvalitet	9
9.	Medbestemmelse	9
10.	Pårørende	9
11.	Vurdering av barnets beste	9
12.	Bo lengst mulig i egen bolig	10
13.	Hva kan forventes av bestillerkontoret i kommunen	10
14.	Hva kan forventes av utøvende virksomhet	10
15.	Hva forventes av tilrettelegging i hjemmet når man mottar tjenester?	11
16.	Betaling for tjenestene	11
17.	Lavterskeltilbud	12
18.	Tjenestene i Karmøy Kommune	14
18.1.	Fysio- og ergoterapi	14
18.2.	Hjelpemidler	15
18.3.	Velferdsteknologi	17
18.4.	Koordinator, barnekoordinator og individuell plan	18
18.5.	Habilitering og rehabilitering	21
18.5.1.	Hverdagsrehabilitering	22
18.6.	Dagaktivitetstilbud	23
18.7.	Transport	24
18.8.	Praktisk bistand - daglige gjøremål	25
18.9.	Praktisk bistand - opplæring	26
18.10.	Praktisk bistand - renhold i hjemmet	27
18.11.	Støttekontakt	28
18.12.	Helsetjenester i hjemmet	29
18.13.	Pårørendestøtte	31

18.13.1.	Avlastning.....	32
18.14.	Omsorgsstønad	33
18.15.	Omsorgsbolig.....	34
18.16.	Omsorgsbolig med døgnbemanning (HDO)	35
18.17.	Brukerstyrt personlig assistanse – BPA.....	37
18.18.	Barnebolig	38
18.19.	Institusjon - tidsbegrenset opphold	40
18.20.	Sykehjem – langtidsopphold eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. 41	

1. Introduksjon

Denne veiledningen beskriver hvordan Karmøy kommune tildeler helse- og omsorgstjenester til befolkningen. Tjenestene kan tilbys alle som bor eller midlertidig oppholder seg i Karmøy kommune, uavhengig av alder og diagnose. Tildelingskriteriene er utarbeidet på grunnlag av sentrale myndighetskrav, politiske prioriteringer i Karmøy samt verdier og målsettinger. Dokumentet benyttes i saksbehandling. Gode og sammensatte tjenester skal bidra til økt livskvalitet og egenmestring. Målet er at alle kan velge å bo i eget hjem så lenge som mulig, dersom det er forsvarlig. Kriteriene skal gi god informasjon både til den som mottar tjenester og til tjenesteutøver om hva som kan forventes av de kommunale helse- og omsorgstjenestene, og på den måten bidra til større forutsigbarhet både for brukere, pårørende og ansatte.

Bestillerkontoret

Alle henvendelser om helse- og omsorgstjenester rettes til Bestillerkontoret.

Søknadsskjema er tilgjengelig på kommunens nettsider.

Bestillerkontoret har som formål å:

- ivareta brukerens rett til tjenester ut fra aktuelt lovverk, treffe vedtak i enkelt saker rettssikkerhet og sikre likeverdig behandling
- sikre helhetlige tjenester og pasientforløp
- sikre at ulike fagmiljøer, enheter og sektorer samarbeider om individuell plan der det er relevant

Dette gjøres gjennom ulike funksjonskartlegginger, risikovurderinger/risikokartlegginger, gjennomgang av oppdaterte epikriser og annen dokumentasjon både fra kommunale tjenester og eksterne instanser. Dialog med bruker og pårørende vektlegges og det gis nødvendig veiledning og informasjon om tjenester og saksgang. Dette gjelder både ved oppstart av tjenester og ved revisjon av vedtak.

Alle enkeltvedtak vil bli vurdert fortløpende og kan endres dersom forutsetningene for enkeltvedtaket endrer seg.

Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR)

Når man søker om tjenester registreres informasjon i et register i KPR. Kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) inneholder data fra kommunene om personer som har søkt, mottar eller har mottatt helse- og omsorgstjenester. For mer informasjon, [se lenke her](#)

Innhenting av opplysninger

Ved søknad hentes det inn opplysninger for behandling av søknaden. Innhenting er betinget av fullmakt.

Fullmakt/samtykke

Ved søknad blir du spurt om kommunen kan hente inn og dele opplysninger. Du kan også gi fullmakt til andre for å opptre på vegne av deg selv.

- Fullmakt til å innhente opplysninger:

Kommunen ber om opplysninger om deg for å kunne behandle søknaden din raskest mulig og for å kunne gi deg best mulig hjelp og behandling. I tillegg til det du selv oppgir i søknaden, kan kommunen ha behov for å innhente opplysninger fra: Pårørende, helsepersonell, andre enheter i kommunen og spesialisthelsetjeneste.

Gjelder søknaden en tjeneste som du skal betale for, kan kommunen ha behov for å innhente opplysninger fra Skatteetaten og NAV.

Er du gift eller samboer, kan det også være nødvendig å innhente økonomiske opplysninger fra ektefelle, partner eller samboer.

- Fullmakt til å dele opplysninger:
For å gi best mulig hjelp og behandling, kan det være nødvendig for kommunens omsorgstjeneste å dele opplysninger om bruker med annet relevant personell i helse-, omsorgs-, sosial- og barneverntjeneste.
- Fullmakt om at en person eller en bedrift kan opptre på dine vegne vedrørende en søknad eller klage:
Dersom en annen person eller bedrift skal opptre på dine vegne trenger kommunen fullmakt til dette.

Prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester

I tjenestetildelingen tar kommunen hensyn til [nasjonal veileder](#) om prioriteringer i helse- og omsorgstjenesten i henhold til følgende kriterier, som vil bli vektlagt i utmåling og tildeling av tjenestene:

1. Nytte – Hvor stor positiv effekt tiltaket har for brukeren
2. Ressursbruk – Hvor mye ressurser tiltaket krever
3. Alvorlighet – Hvor alvorlig situasjonen er for brukeren

2. Tildelingskriterier for kommunale helse- og omsorgstjenester

Tildelingskriteriene gir informasjon om helse- og omsorgstjenester som ytes av Karmøy Kommune.

Informasjonen finnes på kommunens hjemmeside.

Beskrivelsene skal være med å skape forståelse for kriterier for å kunne bli tildelt tjenester, samt hvilket innhold tjenestene kan ha. Tjenestebeskrivelsene er et verktøy for å imøtekomme nasjonale prioriteringer i helse- og omsorgstjenesten.

Kriteriene legges til grunn ved den faglige-, skjønnsmessige- og individuelle vurdering av den enkeltes søknad. Ved eventuell tildeling av tjenester beslutter kommunen omfang, form og hvem som skal utføre tjenesten(e).

Beskrivelsene omfatter de tjenester kommunene yter som er lovpålagte, samt enkelte ikke lovpålagte tjenester.

3. Hva som forventes av bruker før søknad om tjenester

- Har fokus på å mestre egen hverdag og tar vare på seg selv.
- Innhenter informasjon, bruker råd og planlegger ut fra egen livssituasjon.
- Tilrettelegger i eksisterende bolig eller vurderer å bytte bolig dersom nødvendig.
- Bruker undersøker selv gjeldende ordninger for lån og tilskudd fra husbanken til ombygging.
- Benytter seg aktivt av støtte fra egen familie og nettverk.
- Benytter tilbud fra frivillige organisasjoner, lag og foreninger.
- Bestiller nødvendige varer og tjenester, som for eksempel:
 - Dagligvarer.
 - Middagslevering.
 - Inngår avtale med apotek for levering av nødvendige apotekvarer, som multidose og inkontinensutstyr.
 - Følge til aktiviteter/avtaler.
 - Transport -søke om tilrettelagt transport kort (TT kort).
 - Rengjøring.
 - Hagestell.
 - Snømåking/brøyting.
- Søke om parkeringstillatelse på grunn av nedsatt bevegelighet.
- Søke om ledsagerbevis ved behov for ledsager.
- Søke om verge ved behov for å ivareta økonomiske og eller personlige interesser.
- Benytter seg av de lavterskeltilbudet kommunen kan tilby.
- Tar kontakt med posten for hensiktsmessig plassering av postkasse.
- Tar kontakt med renovasjonsselskapet for bistand med eller hensiktsmessig plassering av søppeldunk.

4. Omsorgstrappen i Karmøy kommune

Omsorgstrappen er en illustrasjon som viser hvilket nivå i omsorgstrappen tjenesten befinner seg på sett i henhold til funksjonsnivået til målgruppene.

Omsorgstrappen viser tjenester som strekker seg fra å dekke mindre hjelpebehov (lavterskeltilbud) og til omfattende og sammensatte hjelpebehov.

- [Pårørende](#)
- [Friskliv og mestring](#)
- [Dag- og aktivitetstilbud](#)
- [Helsestasjon](#)
- [Hukommelsesteam](#)
- [Støtteordninger for personer med nedsatt funksjonsnivå](#)
- [Frivillighet](#)
- [Hjelpemidler/teknologi kortvarig eller varig behov\)](#)
- [Rask psykisk helsehjelp](#)

I fundamentet under trappen vises tjenestene som gjerne omtales som lavterskeltjenester. Med få unntak er det ikke nødvendig å søke om disse tjenestene. Følg lenkene for mer informasjon om de ulike lavterskeltjenestene. Her finner du også mer informasjon om det å være pårørende.

5. Lovverk

Alle lover og forskrifter kan i sin helhet leses på www.lovdata.no

Se lenker for de mest sentrale lovverkene:

[Pasient- og brukerrettighetsloven](#)

[Helse- og omsorgstjenesteloven](#)

[Konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne \(CRPD\)](#)

[Arbeidsmiljøloven](#)

[Helsepersonelloven](#)

[Forvaltningsloven](#)

[Grunnloven](#)

[EMK \(Den europeiske menneskerettskonvensjon\)](#)

6. Hva som forventes av bruker ved behov for helse- og omsorgstjenester.

- Sender søknad eller henvendelse om tjeneste.
- Definerer hvem som er nærmeste pårørende/ fullmektig/ verge og oppdaterer opplysningene ved behov.
- Sørger for at eventuelle nødvendige samtykker og fullmakter er på plass. Disse må følge med søknaden eller henvendelsen.
- Utfører selv de oppgaver bruker mestrer selv
- Gjør seg kjent med innhold i vedtak, informasjonsskriv og avtaler. Eventuelt ta kontakt med bestillerkontoret dersom noe er uklart.
- Deltar i utforming av egne planer og avtaler så langt mulig for å sikre egen medvirkning og innflytelse.
- Yter en egeninnsats ved å følge avtaler for å nå sine målsetninger.
- Gir beskjed dersom bruker ikke er hjemme til avtalt tid.
- Er hjemme til avtalt tidspunkt.
- Avbestilling av tjenesten gjøres i så god tid som mulig.
- Avslutter tjenesten når behovet for tjenester har opphørt.

7. Hvordan søke om tjenester

Kommunen har oppdatert informasjon på sine hjemmesider om tjenester og/eller frivillige tilbud, samt veiledning om hvordan søke tjenester.

Dersom det er behov for tjenester, kan det søkes på følgende måte:

- Elektronisk på karmoy.kommune.no
- Papirsøknad for de som ikke kan benytte seg av digital søknad

Det kan søkes digitalt på vegne av andre når det er gitt samtykke til det. Søknad kan komme fra pårørende, lege, spesialisthelsetjenesten eller annen helseinstans. Kommunen kontakter da bruker for å bekrefte denne ved behov. I disse tilfellene er det krav om at det foreligger fullmakt.

8. Klage på enkeltvedtak og tjenestekvalitet

Lovgrunnlag: Pasient- og brukerrettighetsloven kap. 7.

Som hovedregel kan det klages på vedtak om tjenestetildeling. Klagen sendes til Bestillerkontoret for behandling. Dersom klagen ikke imøtekommes, blir klagen videresendt til klageinstans for ny vurdering. Klageinstans kan være Statsforvalteren eller kommunalt klageorgan.

På Bestillerkontoret får du informasjon om hva du kan klage på og hvordan du går frem. Bestillerkontoret kan hjelpe deg med å skrive klage.

Hvis du klager på et vedtak der tjenesten blir redusert eller avsluttet, gjelder vanligvis det nye vedtaket med én gang det er bestemt. Det kan bli bestemt at vedtaket skal utsettes. (Utsatt iverksettelse) Da fortsetter du å få tjenester som før, til klagen er ferdig behandlet. Det er saksbehandleren som avgjør dette. Statsforvalteren kan overprøve avgjørelsen dersom du ikke får medhold.

Klage kan sendes via kommunens digitale klageskjema.

Klager som gjelder kvaliteten på tjenestene som ytes skal rettes til den virksomheten som yter tjenesten. Den som ønsker å klage kan få hjelp til dette ved å henvende seg til kommunen, Pasient og brukerombudet i Rogaland, Statsforvalteren eller Sivilombudet.

9. Medbestemmelse

Medvirkning fra den som søker er viktig for å tilpasse tjenestene. Brukermedvirkning er en lovfestet rettighet. Medvirkning blir tatt hensyn til både i søknadsprosessen og i selve tjenesten.

10. Pårørende

Helsetjenesten skal avklare hvem bruker vil ha som sin nærmeste pårørende. Pasient/ bruker bestemmer selv hvem som er nærmeste pårørende og kan utpeke flere dersom det er hensiktsmessig. Han eller hun kan også endre valg av nærmeste pårørende. Den eller de som står oppført som nærmeste pårørende har andre rettigheter enn andre pårørende med hensyn til informasjon og journalinnsyn.

11. Vurdering av barnets beste

Grunnloven og barnekonvensjonen bestemmer at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser som berører barn.

Ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Barnets beste skal vurderes av alle barna som er direkte eller indirekte berørt av avgjørelsen(e). Barnet skal også bli hørt om det saken gjelder og få tilstrekkelig informasjon og kunne gi uttrykk for egne ønsker og meninger. Dette i samsvar med alder og modenhet.

Dette betyr ikke at hensynet til barnet er det eneste, og heller ikke alltid det avgjørende hensynet. Ved avveiningen mot andre interesser skal hensynet til barnets beste ha stor vekt – det er ikke bare ett av flere momenter i en helhetsvurdering: Barnets interesser skal danne utgangspunktet, løftes spesielt frem og stå i forgrunnen. I familier med flere barn skal barnets beste vurderes for alle barna i familien, ikke bare det eller de barna med nedsatt funksjonsevne.

Barnets beste skal også vurderes når barn er nære pårørende. Ved tildeling av tiltak i familier med alvorlig sykdom skal barnets beste hensyn tas og en skal påse at barn som pårørende blir ivaretatt.

12. Bo lengst mulig i egen bolig

De fleste ønsker å klare seg selv og bo i egen bolig så lenge som mulig. Karmøy kommune legger til rette for dette ved satsing på:

- Tjenester som er forebyggende og fremmer mestring
- Satsning på velferdsteknologi og godt utbygde hjemmetjenester med god faglig kompetanse.

For å klare dette kan det være nødvendig at den enkelte gjør tilpasninger i boligen og/eller tar i bruk hjelpemidler og teknologiske løsninger. Les mer om hjelpemidler og teknologiske løsninger [her](#).

Kommunen har en plikt til å levere forsvarlige tjenester, også i hjemmet. Om kommunen etter kartlegging og risikovurdering kommer frem til at tjenester i hjemmet ikke er forsvarlig vil det bli tilbudt tjenester utenfor hjemmet.

13. Hva kan forventes av bestillerkontoret i kommunen

- Saksbehandler i tråd med gjeldende lover og regelverk:
 - Gjør en individuell og helhetlig kartlegging og vurdering av funksjon og bistandsbehov i samråd med bruker og eventuelt fullmektig, verge eller pårørende.
 - Kartlegger og risiko vurderer.
 - Foretar hjemmebesøk når det er hensiktsmessig.
 - Det fattes vedtak/avgjørelser som er klare og tydelige, slik at det lett forstås hva som innvilges/avslås.
- Samarbeider med sykehuset ved behov for kommunale helse- og omsorgstjenester ved utskrivelse.
- Tverrfaglig samarbeid på tvers av fagområder, nivåer og sektorer.
- Bestillerkontoret er kommunens koordinerende enhet (KE), og skal sikre helhetlige og koordinerte tjenester for brukere med behov for tjenester fra flere fagområder og nivåer. KE er et sentralt kontaktpunkt for samarbeid med spesialisthelsetjenesten og helseforetakene.
- Informere om egenbetaling der dette er aktuelt.
- Behandler bekymringsmeldinger.

14. Hva kan forventes av utøvende virksomhet

- Oppstartmøte med bruker for å avklare forventninger og praktisk gjennomføring av tjenesteytingen.
- Alle ansatte skal være kjent med tjenestebeskrivelsene for egen virksomhet. Deres rolle er å følge opp vedtak fattet av bestillerkontoret.
- Tjenesteyterne legitimerer seg ved oppmøte.
- Det ytes nødvendige og forsvarlige tjenester slik det framkommer av vedtak eller avtale.
- Tjenesteyterne samarbeider tverrfaglig ved behov.
- Den enkeltes behov for tjenester blir fortløpende evaluert.
- Bruker skal få beskjed i så god tid som mulig dersom avtaler må endres.
- I forbindelse med høytider og ferieavvikling kan det bli endring av faste rutiner.
- Tjenesteyter skal ikke transportere bruker eller brukers personlige utstyr i privat eller kommunal bil.
- Tverrfaglig samarbeid i kommunen.
- Utevende tjenesteenhet lager egen tiltaksplan for tjenesten sammen med bruker. Denne revideres løpende ved behov.

15. Hva forventes av tilrettelegging i hjemmet når man mottar tjenester?

Krav og forventninger til deg som mottar tjenester i eget hjem

Når det ytes tjenester i hjemmet, blir private hjem arbeidsplassen for kommunens ansatte. Bestemmelsene i arbeidsmiljøloven gjelder for ansatte som jobber i private hjem, og som arbeidsgiver er Karmøy kommune forpliktet til å ivareta sine ansatte; og tilrettelegging kan bli aktuelt.

Merk følgende punkter:

- Når bruker mottar tjenester i hjemmet, blir dette automatisk den ansattes arbeidsplass.
- Hjemmet skal være i en slik stand at tjenesteutøver kan utføre arbeidet.
- Dersom boligen er særdeles skitten, skal det gjennomføres rundvask før kommunal bistand settes inn. Dette må den enkelte bruker sørge for, og betale selv.
- Der det anses hensiktsmessig, skal helse- og mestringsteknologi benyttes for å få nødvendig bistand, for eksempel digitalt tilsyn.
- Der det anses nødvendig skal den ansatte kunne bruke tekniske hjelpemidler som for eksempel hev- og senkbar seng, forflytningshjelpemidler, toalett forhøyer og andre aktuelle hjelpemidler for å utøve nødvendige stell og pleie.
- Såpe og papirhåndkle tilgjengelig til håndvask.
- Nødvendig ommøblering og fjerning av tepper må aksepteres.
- Det skal ikke røykes mens tjenesteyter er på besøk, og det skal luftes ut på forhånd.
- Bruker som har husdyr må sørge for at disse ikke er til sjanse for den ansatte.
- Adkomst til bolig skal være fremkommelig og trygg uavhengig av årstid.
- Det må være lys utendørs og innendørs slik at det er lett å finne fram.
- Bolig må være godt merket med husnummer og navn.

Tjenester vil ikke bli utført i situasjoner der bruker eller andre i husholdningen viser truende eller voldelig adferd. Tjenesteyter vil melde fra til lege, spesialisthelsetjenesten eller politiet mv. dersom det er behov for det.

16. Betaling for tjenestene

Det kommer fram i den enkelte tjenestebeskrivelse, på kommunenes hjemmesider og i vedtaket om det er egenbetaling for tjenesten.

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester angir hvilke tjenester det er anledning for kommunen å ta egenandel for. Hovedregelen er at kommunen selv vedtar nivået for egenandel på tjenestene og regler for betalingen. Kommunen har utarbeidet et eget gebyrregulativ. Prisen for de ulike tjenestene varierer fra kommune til kommune. Les mer om egenbetaling [her](#).

17. Lavterskeltilbud

Definisjon

Lavterskeltilbud er en del av kommunens samlede helse- og omsorgstjenestetilbud som finnes for alle aldersgrupper; barn, unge og voksne. Tilbudene er lett tilgjengelig og laget for å senke terskelen for å få hjelp, slik at personer som trenger støtte, råd eller bistand kan få det uten at de trenger å

oppfylle spesifikke kriterier eller gjennomgå en omfattende vurdering først. En videre kartlegging om innbygger er i målgruppen for de ulike lavterskeltilbudene gjennomføres i de ulike virksomhetene som tilbyr tjenestene.

Se også under omsorgstrappen på side 6.

Tilbudene er (tykk på lenker for mer info):

- [Friskliv- og mestringstilbud](#)
 - Frisklivstrening
 - Bra mat for bedre helse
 - Snus og røykeslutt
 - Søvnkurs for voksne
 - Balansegruppe
 - Mestringstreff
- [Hukommelsesteamet](#)
- [Rask psykisk helsehjelp \(RPH\)](#)
- Individuell oppfølging og samtaler
- Aktiviteter i gruppe
- [Helsestasjon](#)
- [Psykisk helsetjeneste for barn og unge med familie](#)

Innhold i tilbudene kan være:

- Kartlegging og utredning.
- Behandling og oppfølging med samtaler.
- Sosial trening og veiledning.
- Kurs, opplæring, råd og veiledning.
- Aktivitet og arbeidstiltak.
- Tilbud til pårørende eller andre nærstående personer som er berørt av en annens psykiske utfordringer eller rusutfordringer.
- Oppsøkende hjelp – helse/rus.

For mange vil det være en forbigående fase i livet hvor de har kortvarig behov for å benytte seg av slike tilbud, mens det for andre, med mer omfattende behov, kan være et første kontaktpunkt med helse- og omsorgstjenesten.

Formål

Lavterskeltilbud skal gjøre det lettere å ta imot hjelp tidlig, før problemene blir for store eller vanskelige å håndtere. De bidrar til forebygging og tidlig innsats, noe som kan redusere behovet for mer omfattende tiltak.

Hva forventes av bruker

- Lavterskeltilbud bør være førstevalg når behov for tjenester oppstår, og at vedkommende benytter familie, nettverk, frivillige lag og organisasjoner så langt det er mulig før det blir søkt om bistand/andre tjenester
- Avtaler overholdes og det gis beskjed ved fravær.
- Bidrar ut fra egne forutsetninger.

Tilbudene kan være aktuell dersom det er behov for:

- Kartlegging.
- Tidlig innsats.
- Bistand til egenmestring.

Hva som kan forventes av kommunen

- Dimensjonerer tilbudene ut fra behov og utfordringer.
- Legger til rette for brukermedvirkning.

Andre opplysninger

- Lavterskeltilbud krever ingen henvising eller vedtak.
- Tilbudene gis som hovedregel på dagtid på ukedager.
- Tilbudene gis i kommunens lokaler, i brukers hjem, eller i brukers nærmiljø.
- Varighet bestemmes ut fra en helhetlig faglig vurdering.

Betaling for tjenesten

Noen av disse tilbudene har egenbetaling.

18. Tjenestene i Karmøy Kommune

18.1. Fysio- og ergoterapi

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2, første ledd nr. 5, andre ledd, samt § 3-3.

Forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator § 5.

Folketrygdloven § 5-8.

Forskrift om funksjon og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale.

Forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi.

Forskrift om sykehjem og boform med heldøgns omsorg og pleie § 2-1.

Pasient og brukerrettighetsloven § 1-3 bokstav c og kapittel 7.

Pasient og brukerrettighetsloven § 3-1 bokstav c og 3-2 andre ledd og kapittel. 7

Definisjon

Fysio- og ergoterapi er en helsefremmende, forebyggende, rehabiliterende og habiliterende tjeneste. Den innebærer blant annet forebygging og behandling av skader og sykdommer som gir smerter og/eller nedsatt funksjon i muskel- og skjelettsystemet. Tjenesten fokuserer på menneskers ressurser når det er et gap mellom helse og hverdagens krav ved å tilrettelegge i aktiviteter, gi råd og veiledning.

Formål

- Fremme aktivitet, deltakelse, mestring og selvstendighet.
- Sette innbygger i stand til å utvikle, gjenvinne eller opprettholde funksjonsnivå.

Hva som forventes av innbygger

- Bidrar aktivt til å formulere mål for oppfølgingen.
- Motivasjon for oppfølging, og følger opp tiltak som blir avtalt.
- Deltar aktivt ut fra sine forutsetninger (kognisjon, motivasjon og potensiale).
- Møte opp presist til avtaler (og gir beskjed ved fravær).

Kriterier for tildeling

Tjenestene kan være aktuelle dersom innbygger har behov for terapeutisk innsats på grunn av utfordringer som påvirker dagliglivet, mestring av daglige aktiviteter eller gjøremål eller evnen til selvstendighet som følge av:

- Forsinket utvikling og/eller motoriske vansker.
- At en har eller står i fare for sykdom og/eller funksjonstap.
- Ervervet skade og/eller smerter.
- Nedsatt kognisjon.
- Sammensatte behov der tverrfaglig oppfølging er nødvendig (rehabilitering/ habilitering).
- Fysiske og/eller psykiske helseutfordringer.
- Tilretteleggingsbehov.

Hva som kan forventes av kommunen

- Tjenesten tildeles etter faglig vurdering av alvorlighetsgrad og tiltakets nytte basert på kommunens egen prioriteringsnøkkel.
- Oppfølgingen er tilpasset etter behov og er kunnskapsbasert. Oppfølgingen er tidsavgrenset.

Beskrivelse

- Kartlegging og vurdering skjer ved oppstart av tjenesten, og underveis for å følge med på innbyggers funksjon, samt evaluere tiltak og måloppnåelse. Dette kan skje på institutt, i institusjon, i hjemmet, nærmiljø, barnehage og skole mv.
- Fysioterapioppfølging kan bestå av:
 - Råd og veiledning om fysisk aktivitet og stimulering
 - Opptrening og behandling enten individuelt eller i gruppe
 - Opplæring og veiledning av innbygger, pårørende eller samarbeidspartnere
- Ergoterapioppfølging kan bestå av:

- Tilrettelegging og tilpasning av aktivitet/arbeidsvaner på ulike arenaer
- Tilrettelegging i eget hjem
- Trening av ferdigheter og hverdagsaktiviteter
- Vurdering og tiltak ved nedsatt kognisjon
- Råd, veiledning og opplæring til innbygger, pårørende og andre aktuelle

Andre opplysninger

- Fysio- og ergoterapitjenesten i kommunen er todelt og består av kommunalt ansatte fysio- og ergoterapeuter og næringsdrivende fysioterapeuter med kommunal driftsavtale
- Søknad om oppfølging av kommunal fysioterapeut/ergoterapeut behandles av saksbehandler på Bestillerkontoret.
- Ved behov for oppfølging av fysioterapeut med kommunal driftsavtale tar en direkte kontakt med fysioterapeut. Oversikt over fysioterapeuter med kommunal driftsavtale finnes på kommunens nettsider.
- Innbyggere som er i stand til å komme seg til fysioterapeut med driftsavtale enten av egen hjelp eller med hjelp til transport, og kan nyttiggjøre seg behandling der, starter behandling der/overføres dit som fort som mulig
- Tjenesten gis på dagtid på hverdager
- Andre yrkesgrupper kan følge opp behandlingsplan mellom møtene med fysioterapeut

Betaling for tjenesten

- Det er ingen egenbetaling for ergoterapi
- Det er ingen egenbetaling for fysioterapi fram til fylte 16 år
- Fra 16 år er det egenandel på fysioterapibehandling til frikortgrensen er nådd. Fysioterapeuten oppgir gjeldende egenandeler og priser

18.2. Hjelpemidler

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 og § 3-3

Forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator § 9

Definisjon

Et hjelpemiddel er i denne sammenheng utstyr som er spesialutviklet eller spesialtilpasset for personer med ulike funksjonsnedsettelse, og som er egnet til direkte å avhjelpe/erstatte/kompensere for en funksjonssvikt.

Formål

- Avhjelpe, erstatte eller kompensere for en funksjonssvikt
- Mestre egen hverdag lengst mulig på ulike arenaer
- Bo trygt hjemme lengst mulig
- Øke trygghet og livskvalitet

Kriterier for tildeling

- Redusert funksjonsevne og behov for hjelpemidler utover det som er allment tilgjengelig

Bistand til vurdering/søknad av hjelpemidler og formidling av hjelpemidler gjennomføres i henhold til gjeldende prioriteringsnøkler.

Hva som forventes av innbygger

- Anskaffer selv og tar i bruk hjelpemidler som er allment tilgjengelig
- Lærer seg å bruke nødvendige hjelpemidler
- Aksepterer bruk av nødvendige hjelpemidler for å kunne motta helse- og omsorgstjenester i hjemmet
- Sørger for forsvarlig bruk, normalt vedlikehold og oppbevaring av hjelpemidler
 - Ved mislighold av hjelpemidler lånt av kommunen, kan kommunen rette økonomisk erstatningskrav mot innbygger

Hva som kan forventes av kommunen

- Tjenesten tildeles etter faglig vurdering av alvorlighetsgrad og tiltakets nytte basert på kommunal prioriteringsnøkkel
- Har et lager av basishjelpemidler til korttidsutlån
- Har ansvar for periodisk vedlikehold og service av kommunale hjelpemidler
- Bistår med inn- og utlevering av hjelpemidler ved behov
- Bistår med montering og demontering av hjelpemidler ved behov
- Bistår med reparasjon av hjelpemidler ved behov

Beskrivelse

- Kartlegging og vurdering av behov for hjelpemidler ved behov:
 - Ved kortvarig behov for hjelpemidler (under to år) lånes basishjelpemidler fra kommunalt hjelpemiddellager
 - Ved varig behov (behov utover 2 år) søkes det om nødvendige hjelpemidler fra NAV. Terapeut bistår med kartlegging og vurdering samt utforming av søknad til NAV
- Bistand til nødvendig tilpasning og opplæring i bruk av hjelpemidler

Andre opplysninger

- Ved kortvarig behov for hjelpemidler kan innbygger ta direkte kontakt med Hjelpemiddellager
- Søknad om oppfølging av terapeut for kartlegging/vurdering av varig lån av hjelpemidler behandles av saksbehandler på Bestillerkontoret
 - Søknadsskjema er tilgjengelig på kommunens nettsider
- Tjenesten gis på dagtid på hverdager

Betaling for tjenesten

- Egenbetaling (se lenke) for leie av hjelpemidler på korttidslån og eventuell bistand til inn- og utlevering av hjelpemidler følger satser vedtatt av kommunestyret.
- Dersom korttidslån av hjelpemidler gis ved opphold på institusjon, er det ingen egenandel.
- Det er ingen egenbetaling for varig lån av hjelpemidler fra NAV (behov lenger enn to år), med unntak av aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år.

18.3. Velferdsteknologi

Lovgrunnlag

Velferdsteknologi er ikke en lovpålagt tjeneste i seg selv, men et viktig tiltak for at eldre og andre skal kjenne økt trygghet, ha styrket mestring og selvstendighet.

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 og § 3-3 gjelder når tjeneste tildeles som en nødvendig helsetjeneste i hjemmet.

Lov om Pasient- og brukerrettigheter § 2-1.

Definisjon

Velferdsteknologi er teknologisk assistanse som bidrar til økt trygghet, sikkerhet, sosial deltakelse, mobilitet og fysisk og kulturell aktivitet, og styrker den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for sykdom og sosial, psykisk eller fysisk nedsatt funksjonsevne. Velferdsteknologi kan også fungere som teknologisk støtte til pårørende og ellers bidra til å forbedre tilgjengelighet, ressursutnyttelse og kvalitet på tjenestetilbudet.

Beskrivelse

Begrepet velferdsteknologi omfatter ulike teknologier, både trygghets- og sikkerhetsteknologi, kompensasjons- og velværeteknologi, teknologi for sosial kontakt og teknologi for behandling og pleie. Mange av teknologiene finnes allment tilgjengelig, slik som smartklokker, robotstøvsugere, innbruddsalarm, smarthusteknologi, nettbrett for kommunikasjon etc. Andre velferdsteknologiske løsninger kan lånes og/eller leies fra kommunen. Dette gjelder pr. nå følgende teknologier:

- Trygghetsalarm med nøkkel boks, og tilhørende sensorteknologi:
 - Fallalarm
 - Dørsensor
- Digitale tilsyn med kamera
- Elektronisk medisindispenser

Formål

- Bo trygt hjemme lengst mulig
- Mest egeen hverdag lengst mulig
- Øke trygghet og livskvalitet

Kriterier for tildeling

- Behov for velferdsteknologi utover det som er allment tilgjengelig på grunn av redusert funksjonsnivå, for eksempel:
 - Falltendens uten mulighet for å komme seg opp selv
 - Sykdom hvor behov for øyeblikkelig hjelp kan oppstå
- Innbygger må kunne nyttiggjøre seg aktuell velferdsteknologi
- Bruker har behov for helse- og omsorgstjenester hjemlet i lovverk og fyller kommunens kriterier for tildeling av tiltaket.
- Brukermedvirkning og vurdering av samtykkekompetanse ligger til grunn for all tildeling.
- Det er krav om at bruker samtykker til bruk av velferdsteknologi.

Hva som forventes av innbygger

- Anskaffer selv og tar i bruk teknologi som er allment tilgjengelig
- Lærer seg å bruke nødvendig velferdsteknologi
- Aksepterer bruk av nødvendig velferdsteknologi for å kunne motta helse- og omsorgstjenester i hjemmet
- Sørger for forsvarlig bruk, normalt vedlikehold og oppbevaring av velferdsteknologi lånt av kommunen.

Hva som kan forventes av kommunen

- Bistand i kartlegging og vurdering av behov for velferdsteknologi
- Nødvendig informasjon og opplæring i bruk av aktuell velferdsteknologi

- Har et lager av velferdsteknologiske løsninger til utlån
- Har ansvar for service av velferdsteknologiske løsninger
- Bistår med inn-/utlevering og montering/demontering av aktuell velferdsteknologi
- Bistår med reparasjon av velferdsteknologi ved behov

Andre opplysninger

- Søknad om trygghetsalarm sendes kommunen enten via kommunens nettsider, eller på papir. Skjema ligger på kommunens nettsider.
- Annen velferdsteknologi behandles av saksbehandler

Betaling for tjenesten

- Egenbetaling for trygghetsalarm med tilhørende sensorteknologi følger satser vedtatt av kommunestyret
- Dersom velferdsteknologi gis som helse- og omsorgstjeneste, er det ingen egenandel.

18.4. Koordinator, barnekoordinator og individuell plan

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §§7-1, 7-2 og 7-2 a, samt §7-3

Pasient- og brukerrettighetsloven §2-5 b og c

Forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator §16

Forskrift om individuell plan med ytelse av velferdstjenester §3

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5 c.

Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a.

Definisjoner

[Koordinator](#) (se lenke)

Koordinator skal sørge for nødvendig oppfølging av den enkelte pasient eller bruker, samt sikre samordning av tjenestetilbud og fremdrift i arbeidet med individuell plan. Koordinator skal hovedansvar for å ta initiativ til å påse til at brukeren får et koordinert og sømløst tjenestetilbud. Koordinator skal være kontaktperson og ha hovedansvar og følge opp innspill for bruker og pårørende.

[Barnekoordinator](#) (se lenke)

Barnekoordinator skal sørge for at barn under 18 år får samordning av tjenestetilbud samt sikre fremdrift i arbeidet med individuell plan.

[Individuell plan](#) (se lenke)

Individuell plan skal beskrive hvordan tjenestene skal samarbeide for å få til en helhetlig oppfølging. Planen lages i samarbeid mellom bruker/pasient og tjenesteytere og den oppdateres fortløpende. Planen er basert på brukerbehov. Individuell plan (IP) er ment som et samarbeids- og samordningsverktøy i situasjoner hvor personer har fått tjenester fra ulike tjenester samtidig.

Formål

[Koordinator](#)

- ha hovedansvar for koordinering av tjenester
- For pasienter og brukere med behov for langvarige og koordinerte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, skal kommunen tilby koordinator.

Barnekoordinator

- Ha oversikt over og bidra aktivt til å ivareta kommunens ansvar for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av tilbud om eller ytelse av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.
- At familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbudet, andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner, at familien og barnet gis veiledning i deres kontakt med disse, og at det formidles kontakt eller henvisning videre til slike tjenester eller organisasjoner.

Individuell plan

Skal bidra til å:

- Sikre at bruker får et helhetlig, koordinert og individuelt tilpasset tjenestetilbud.
- Sikre brukers medvirkning og innflytelse.
- Styrke samhandlingen mellom bruker og tjenesteyter og ev. pårørende.
- Styrke samhandlingen mellom tjenesteyterne på tvers av fag, nivåer og sektorer.

Hva som forventes av bruker

- Deltar aktivt.
- Setter seg inn i hva barnekoordinator/koordinator kan bistå med.
- Kan delta digitalt (individuell plan).

Kriterier for tildeling

Koordinator

- Har behov for langvarige og koordinerte tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven.
- Bruker må ha minst to eller flere helse- og omsorgstjenester, det vil si tjenester fra forskjellige tjenesteytere.
- Det må være behov for at tjenestene må koordineres og ytes i en helhetlig sammenheng.

Barnekoordinator

- Tjenesten gjelder til barnet er 18 år.
- Familien har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.
- Bruker må ha minst to eller flere helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, det vil si tjenester fra forskjellige tjenesteytere.
- Barnets eller ungdommens sykdom, skade eller nedsatte funksjonsevne kan være av somatisk, psykisk, rusrelatert, fysisk, sosial, kognitiv eller sensorisk art og kombinasjoner av disse.
- Det er ikke et vilkår at barnet eller ungdommen har eller kommer til å få en diagnose.

Individuell plan

- Behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester.
- Bruker må ha minst to eller flere helse-, omsorgs- og velferdstjenester, det vil si tjenester fra forskjellige tjenesteytere.

Hva som kan forventes av kommunen

- Kommunen har et lovfestet ansvar til å sørge for at den enkelte tjenestemottaker får et samordnet tjenestetilbud
- Kommunen skal samarbeide med andre tjenesteytere om planen for å bidra til et helhetlig tilbud for den enkelte

- Koordinerende enhet har overordnet ansvar for oppnevning, opplæring og veiledning av koordinator/barnekoordinator
- Koordinator deltar på ansvarsgruppemøter der det er naturlig. Mellom møtene må instansene samhandle seg imellom.
- De øvrige velferdstjenestenes plikt til å samarbeide med barnekoordinatoren følger av velferdstjenestenes samarbeidsplikter og bestemmelsene om kommunens samordningsansvar.
- Fastlegen har ansvar for det medisinskfaglige koordineringen, og har en sentral rolle i samhandlingen rundt temaer hvor det er behov for fastlegens kompetanse.

Hva som forventes av bruker/pårørende

- Deltar aktivt i prosessen for å nå målene som er satt.
- Deler informasjon.
- Tar eget ansvar der det er naturlig at de selv bruker informasjon om tjenester mv.
- Bruker selv på aktuelle tjenester.

Andre opplysninger

- Individuell plan gir ikke tjenestemottakeren større rett til tjenester enn det som følger av lov og annet regelverk
- Individuell plan er valgfritt for de som har oppnevnt koordinator/barnekoordinator
- Koordinerende enhet har delegert myndighet til å utpeke koordinator
- Koordinatorrollen er profesjonsnøytral og ivaretas av ulike profesjoner fra ulike sektorer
- Koordinator/barnekoordinator utpekes fra den instans som har mest oppfølging av personen og anses mest naturlig:

Livsfasen	Primæransvarlig
Under svangerskap	Jordmor
Spedbarn/før oppstart barnehage	Helsesykepleier
Barn i barnehage	Barnehage
Barn i grunnskole	Grunnskole
Ungdom i videregående skole	Den helse- og omsorgstjenesten som har hoved oppfølgingen eller NAV
Voksne over 18 år	Den helse- og omsorgstjenesten som har hoved oppfølgingen eller NAV Karmøy voksenopplæring (KVOS)

Ansvarsgruppe

For å sikre tverrfaglig samhandling, etableres en ansvarsgruppe. Hensikten er å sikre et tverrfaglig samarbeid, informasjonsflyt og koordinerte tjenester.

Betaling for tjenesten

Det er ingen egenbetaling for denne tjenesten.

18.5. Habilitering og rehabilitering

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2, punkt 5.

Forskrift om habilitering, rehabilitering og koordinator §5

Definisjon

Habilitering og rehabilitering skal ta utgangspunkt i den enkelte pasients og brukers livssituasjon og mål.

Habilitering og rehabilitering er målrettede samarbeidsprosesser på ulike arenaer mellom pasient, bruker, pårørende og tjenesteytere. Prosessene kjennetegnes ved koordinerte, sammenhengende og kunnskapsbaserte tiltak.

Formålet er at den enkelte pasient og bruker, som har eller står i fare for å få begrensninger i sin fysiske, psykiske, kognitive eller sosiale funksjonsevne, skal gis mulighet til å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne, selvstendighet og deltagelse i utdanning og arbeidsliv, sosialt og i samfunnet.

Formål

- Gjenvinne eller opprettholde funksjons- og mestringsevne
- Oppnå størst mulig grad av selvstendighet, deltagelse og livskvalitet
- Forhindre eller utsette økende hjelpebehov

Kriterier for tildeling

Rehabiliteringsbehov og rehabiliteringspotensiale skal utredes.

Rehabiliteringsprosess er aktuelt dersom innbygger fyller følgende kriterier:

- Har eller står i fare for å få et fall i sin fysiske, psykiske, kognitive eller sosiale funksjonsevne
- Har behov for målrettede samarbeidsprosesser på ulike arenaer (har et sammensatt rehabiliteringsbehov)
- Er i stand til å delta aktivt i en rehabiliteringsprosess.

Hva som forventes av innbygger

- Motivert for å gjøre en egeninnsats i prosessen og kan nyttiggjøre seg oppfølging
- I stand til å delta i å utforme mål og delta aktivt i prosessen

Hva som kan forventes av kommunen

- Tjenesten tildeles etter faglig vurdering av rehabiliteringsbehov og rehabiliteringspotensiale
- Det utformes en rehabiliteringsplan der individuelle mål og aktuelle tiltak beskrives

Beskrivelse

Rehabiliteringsprosess er en tjeneste som gis i komplekse saker til personer som etter et funksjonsfall har behov for tverrfaglig innsats for å oppnå best mulig funksjons- og mestringsevne.

- Rehabiliteringsprosess kan gis i eget hjem eller ved korttidsopphold i institusjon
- Tjenesten skal igangsettes så tidlig som mulig i innbyggers rehabiliteringsprosess. Dette innebærer blant annet koordinering og igangsetting av tiltak før bruker skrives ut til hjemmet
- Tjenesten gis primært på dagtid på ukedager
- Tjenesten er tidsavgrenset:
 - Dersom den helhetlige faglige vurdering tilsier at innbygger kan nå sine målsetninger ved hjelp av utvidet oppfølging, kan den forlenges

- Innbyggere som står i fare for funksjonssvikt eller har behov for tverrfaglig innsats med mindre kompleksitet, kan gis oppfølging i form av for eksempel hverdagsrehabilitering eller friskliv- og mestringstilbud.

Betaling for tjenesten

- Det er ingen egenbetaling for denne tjenesten

18.5.1. Hverdagsrehabilitering

Definisjon

Hverdagsrehabilitering er tidsavgrenset, tverrfaglig innsats for å hjelpe personer med å gjenvinne eller opprettholde evnen til å utføre dagligdagse aktiviteter i hjemmet og nærmiljøet. Målet er å øke eller opprettholde funksjonsevne og mestring i hverdagen, og dermed bidra til økt livskvalitet og selvstendighet.

Hverdagsrehabilitering er en metode som tar utgangspunkt i allerede innvilgede tjenester i hjemmet.

Formål

- Gjenvinne funksjons- og mestringsevne til å utøve daglige aktiviteter.
- Oppnå størst mulig grad av selvstendighet og livskvalitet.
- Forhindre eller utsette økende hjelpebehov.

Hva som forventes av innbygger

- Motivert for å gjøre en egeninnsats i prosessen og kan nyttiggjøre seg oppfølging.
- I stand til å delta i å utforme mål og delta aktivt i prosessen.

Beskrivelse

Hverdagsrehabilitering er målrettet trening i en tidsavgrenset periode for innbyggere som har oppfølging av hjemmetjenesten, og opplever endring i funksjon:

- Det tas utgangspunkt i innbyggers egne forutsetninger og ønskede mål, slik at en blir i stand til selv å klare hverdagens gjøremål.
- I samarbeid med de ansatte i hjemmetjenesten vurderer fysio-/ergoterapeut funksjonsnivået og utreder hva som trengs av trening, tilrettelegging og hjelpemidler.
- Hjemmetjenesten bistår med trening i det daglige over en periode på seks uker.

Betaling for tjenesten

Det er ingen egenbetaling for denne tjenesten.

18.6. Dagaktivitetstilbud

Lovgrunnlag

For personer med demens, fattes vedtak om dagaktivitet etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 første ledd nr. 7, og Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1.

For andre hjemmeboende, er dagaktivitetstilbud en ikke lovpålagt kommunal tjeneste.

For personer med utfordringer relatert til psykisk helse og/eller rus, er dagaktivitetstilbud et lavterskeltilbud.

Definisjon

Dagaktivitetstilbud er for personer som på grunn av funksjonshemming eller andre helseforhold har behov for bistand til meningsfulle aktiviteter, sosialt samvær og fellesskap med andre på dagtid. Dagaktivitetstilbudet skal bidra til at den enkelte kan leve å bo selvstendig og ha en aktiv og meningsfull tilværelse. Målet med dagaktivitetstilbudet er best mulig livskvalitet gjennom opplevelse av mestring, personlig vekst og utvikling.

Formål

- Den enkelte skal kunne bo hjemme lengst mulig.
- Tjenesten skal legge til rette for aktivisering og sosialt fellesskap.
- Tjenesten skal bidra til å bevare og fremme iboende ressurser hos bruker, samt legge til rette for opplevelsen av mestring av dagliglivets gjøremål gjennom aktivisering.
- Tjenesten skal bidra til å skape trygghet og forutsigbarhet.

Kriterier for tildeling

Tjenesten kan være aktuell dersom:

- Egen familie og nettverk ikke kan benyttes aktivt.
- Tilbud i regi av frivillige, lag og organisasjoner ikke kan benyttes.
- Brukeren er vurdert til å ha behov for bistand til å komme ut for å delta på aktiviteter og være del av et sosialt fellesskap.
- Brukere som er særlig utsatt for underernæring vil ha prioritet.
- Særlig prioritet har brukere med demensdiagnose eller er under utredning for demens.
- Har fylt 18 år.
- Ikke kan nyttiggjøre seg andre muligheter for tilrettelagt arbeid via NAV.

Hva som kan forventes av kommunen

- Legger til rette for en aktiv og sosial tilværelse i fellesskap med andre.

Andre opplysninger

- Ved dagsenter/aktivitetssenter for eldre serveres måltid gjennom dagen.
- Bruker som bor i bemannet bofellesskap/bokollektiv med egnet fellesarealer til dagaktivitetstilbud eller har langtidsplass i sykehjem, vil som hovedregel ikke få tilbud om dagsenter/aktivitetssenter.
- Ved ubenyttet plass over fire uker skal det foretas en vurdering om vedkommende kan beholde plassen videre.
- Aktivitetstilbud kan gis i egen bolig der det er hensiktsmessig og forsvarlig.

Transport

- Se eget punkt under, 17.8.

Betaling av tjenesten

Dagaktivitetstilbud for eldre og personer med demens:

Satsene vedtas årlig av kommunestyret. Kommunen tar betalt etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester, og i henhold til gebyrregulativet.

Andre dagaktivitetstilbud:

Det er for tiden ikke egenbetaling for denne tjenesten.

18.7. Transport

Tjenesten gis i form av felles taxitransport og tildeles på hverdager til og fra dag-/aktivitetstilbud og arbeid.

Lovgrunnlag

Tjeneste er ikke lovpålagt.

Definisjon

Organisert eller tilrettelagt transport til aktivitetstilbud som drives av kommunen. Dette tilbys eldre, personer med funksjonsnedsettelse, eller andre med nedsatt mobilitet.

Formål

Målgruppen skal komme seg til og fra aktivitetstilbudet.

Hva forventes av bruker

Benytter seg av kollektiv transport dersom det er mulig. Tar imot tilbud om fellestransport til de faste tider som er oppsatt.

Tildelingskriterier

- Grunnstønad kan ytes til personer som på grunn av varig sykdom, skade eller lyte, har nødvendige ekstraavgifter som transport, herunder drift av egen bil.
- Tildes brukere som ikke kan benytte seg av offentlig transport pga.:
 - o Varig nedsatt evne til forflytning
 - o Nedsatt orienteringsevne
 - o Kognitiv svikt
 - o Utfordrende adferd
 - o Invalidiserende angst

Tildeling av transport ses i sammenheng med tildelt grunnstønad.

Dersom tjenestemottaker mottar stønad til bil fra NAV, forventes det bruk av egen bil.

Se lenke til NAV sitt regelverk om tildeling av bil [her](#).

Egenbetaling

Det kreves egenbetaling for transport – se kommunens gebyrregulativ.

Betaling av transport til dagaktivitetstilbud for eldre inngår i egenbetaling for dagavdeling.

18.8. Praktisk bistand - daglige gjøremål

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 punkt 6, bokstav b.

Definisjon

Hjelp til egenomsorg, personlig stell og personrettet praktisk bistand, hjelp til dagliglivets praktiske gjøremål og hjelp i tilknytning til husholdning (eksempelvis innkjøp av varer, matlaging).

Tjenesten kan inneholde

- **Ikke betalingstjeneste:**
 - Dagliglivets aktivitet (personlig hygiene, av- og påkledning).
 - Kostholdsveiledning ved fare for underernæring.
 - Miljøtiltak; miljøterapeutisk arbeid, atferds regulerende tiltak.
 - Tilsyn.
 - Hjelp til å stå opp og legge seg.
 - Personlig hygiene.
 - Toalettbesøk.
 - Hjelp til å kle av og på seg.
 - Hjelp til å spise.
 - Nødvendig tilsyn og tilsvarende grunnleggende behov
- **Betalingstjeneste:**
 - Ringe inn handleliste til dagligvarebutikk og/eller apotek.
 - Tilrettelegging av måltid.

Formål

- Den enkelte skal kunne bo hjemme lengst mulig.
- Tjenesten skal ta utgangspunkt i den enkeltes ressurser og bidra til å gjøre vedkommende mest mulig selvhjulpent.
- Tjenesten skal bidra til trygghet i den livssituasjon bruker befinner seg i.

Hva forventes av bruker

- Benytter familie, nettverk, frivillige lag og organisasjoner så langt det er mulig før det blir søkt om bistand.
- Har mikrobølgeovn dersom bruker skal ha hjelp til å varme opp mat/middag.

Kriterier for tildeling

Tjenesten kan være aktuell etter en helhetlig vurdering som blant annet vil kunne inneholde:

- Helt eller delvis er avhengig av praktisk eller personlig hjelp og støtte til å greie dagliglivets
- gjøremål.
- Er vurdert til å være i risiko for underernæring eller er underernært.
- Ikke er i stand til å dra omsorg for seg selv.
- Ikke har ektefelle/samboer eller andre som kan ivareta eller ta del i oppgavene.
- Bruker ikke kan benytte familie, nettverk, frivillige lag og organisasjoner.

Hva som kan forventes av kommunen

- Evaluerer fortløpende iverksatte tiltak.

Andre opplysninger

- Ved tjenesteutmåling vil det bli tatt hensyn til om det oppholder seg/bor andre familiemedlemmer sammen med bruker.

Betaling for tjenesten

Betaling for tjenesten Personlig assistanse – praktisk bistand følger reglene i «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester». Satsen fastsettes årlig av kommunestyret og utregnes individuelt på bakgrunn av husholdningens samlede årlige inntekt.

18.9. Praktisk bistand - opplæring

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 punkt 6, bokstav b.

Definisjon

Personlig assistanse – opplæring er å gjøre den enkelte bruker mest mulig selvstendig og i stand til å organisere sin praktiske hverdag, mestre personlig hygiene, påkledning, husarbeid og matstell. Tjenesten betegnes ofte som trening i dagliglivets gjøremål.

Tjenesten kan inneholde

Påminning, motivering, støtte, veiledning, opplæring, delhjelp, hjelp til:

- Å ivareta personlig hygiene.
- Å opprettholde døgnrytme tilpasset brukers behov.
- Kosthold/måltid.
- Innkjøp eller nettbestilling av mat og klær.
- Renhold i hjemmet.
- Å komme på aktivitet eller arbeid tilpasset brukers behov.
- Sosiale forhold.
- Atferds regulerende tiltak.

Formål

Tjenesten skal motivere til egenmestring/egenomsorg gjennom trening og opplæring, og skal motivere bruker til å ta vare på seg selv og få et meningsfylt liv ut fra hva som er viktig for bruker.

Hva som forventes av bruker

- Er motivert for å gjøre en egeninnsats.

Kriterier for tildeling

Tjenesten kan være aktuell dersom bruker:

- Ikke er i stand til å dra omsorg for seg selv.
- Helt eller delvis er avhengig av praktisk eller personlig hjelp og støtte til å greie dagliglivets gjøremål.
- Har potensiale til å kunne klare oppgavene/deler av oppgavene selv i nær fremtid.
- Er «ny» i tjenesten hvor målet er å kartlegge funksjonsnivå.
- Har hatt et funksjonsfall med behov for opptrening.

Hva som kan forventes av kommunen

- Sørger for målrettede opplæringstiltak.
- Evaluerer fortløpende iverksatte tiltak.

Andre opplysninger

- Vedtak om personlig assistanse - opplæring er tidsavgrenset der målsettingen med tjenesten er å bli selvhjulpne og at tjenesten kan avsluttes eller reduseres. og fattes som hovedregel for to til fire måneder.

Betaling for tjenesten

Det er ikke egenbetaling for denne tjenesten.

18.10. Praktisk bistand - renhold i hjemmet

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 punkt 6, bokstav b.

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 2.

Definisjon

Praktisk bistand renhold er enkel og forsvarlig rengjøring av bruksrom.

Tjenesten kan inneholde

- Enkel rengjøring av rom som er i daglig bruk; vask av gulv og bad og støvsuging utføres som hovedregel hver tredje uke.
- Bistand til vask av klær og sengetøy i vaskemaskin og tørking i tørketrommel.
- Bistand til sengeskiift hver tredje uke.
- Tømming av søppel.
- Mopping av gulv på kjøkken, stue, soverom og bad.

Tjenesten inneholder ikke

- Storrengjøring (dette må ordnes privat)
- Oppgaver i eller rengjøring av rom som bare benyttes av andre i familien eller gjester
- Risting av gulvtepper
- Støv tørking
- Vanne blomster
- Skift av lyspærer og batterier
- Vedlikehold av hvitevarer
- Rengjøring av trapper, ganger eller andre fellesareal i borettslag, blokker mv.
- Vindusvask
- Tøyyvask for hånd
- Klargjøring av søppeldunker for henting
- Snømåking
- Husdyrhold
- Økonomiske tjenester på vegne av bruker

Formål

Tjenesten skal ta utgangspunkt i den enkeltes ressurser og gjøre vedkommende mest mulig selvhjulpent i dagliglivets gjøremål. Forsvarlig og tilstrekkelig renhold av de rom som til daglig er i bruk.

Hva som forventes av bruker

- Vurdert privat rengjøringsbyrå som førstevalg.
- Hjemmet må være i en slik stand at tjenesteutøver kan utføre arbeidet.
- Dersom bruker avbestiller, må det gis beskjed senest dagen før avtalen gjelder. Skjer ikke dette, blir bruker fakturert for avtalt tid.
- Hjemmet skal være utstyrt med nødvendig og tilpasset utstyr.
- Når bruker mottar tjenester i hjemmet, blir dette automatisk tjenesteyters arbeidsplass. Det
- Forventes at bruker bidrar til å skape en god arbeidsplass for tjenesteyter jfr. bestemmelsene i arbeidsmiljøloven.
- Det forutsettes at det ikke røykes mens tjenesteyter er på besøk, og at det eventuelt luftes ut

på forhånd.

- Bruker som har husdyr må sørge for at disse ikke er til sjenanse for tjenesteyter.
- Hjemmet må være i en slik stand at tjenesteutøver kan utføre arbeidet. Dersom boligen er særdeles uren, kreves at det blir foretatt nedvask før kommunal bistand settes inn. Dette må den enkelte bruker sørge for selv (kommunen kan bistå med å bestille rengjøring/nedvask av privat firma som betales av bruker).
- Nødvendig ommøblering og fjerning av tepper må aksepteres.

Det forventes at bruker har følgende utstyr tilgjengelig

- Mopp, toalettbørste og engangsutstyr til rengjøring av toalett og vask.
- Oppvaskmaskin.
- Robotstøvsuger.
- Vaskemaskin og tørketrommel.

Kriterier for tildeling

Tjenesten kan være aktuell dersom bruker:

- Helt avhengig av praktisk eller støtte til å utføre rengjøring i hjemmet.
- Ikke har ektefelle/samboer eller andre som kan ta del i rengjøringen.

Ved tjenesteutmåling vil det bli tatt hensyn til om det oppholder seg/bor andre familiemedlemmer sammen med bruker.

Hva som kan forventes av kommunen

- Tjenestene ytes slik det følger av vedtak eller avtale.
- Den enkeltes behov for tjenester blir fortløpende evaluert.
- Bruker skal få beskjed i så god tid som mulig dersom avtaler må endres.

Andre opplysninger

- Kommunen er ikke erstatningsansvarlig for klær, andre eiendeler mv.

Praktisk bistand i form av rengjøring og klesvask vil som hovedregel bortfalle på helligdager, og i ferier kan omfanget og/eller frekvensen av tjenester endres.

Betaling for tjenesten

Betaling for tjenesten «Personlig assistanse – hjelp i hjemmet» følger reglene i «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester». Satsen fastsettes årlig av kommunestyret og utregnes individuelt på bakgrunn av husholdningens samlede årlige inntekt.

18.11. Støttekontakt

Lovgrunnlag

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1a andre ledd.

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 første ledd nr. 6 bokstav b.

Definisjon

En støttekontakt bistår en annen person gjennom sosialt samvær og ulike aktiviteter til å kunne ha en meningsfull hverdag.

Formål

- Tjenesten skal bidra til å gi bruker en aktiv og meningsfull fritid.

Hva som forventes av bruker

- Benytter familie, nettverk, frivillige lag og organisasjoner så langt det er mulig før det blir søkt om tjenesten

Kriterier for tildeling

- Har behov for personbistand til å delta på fritidsaktiviteter/sosialt samvær med andre.
- Grunnet fysisk eller psykisk funksjonsnedsettelse, sosiale utfordringer og/eller begrenset nettverk for å forhindre sosial isolasjon.
- Tjenesten må kunne gis av ufaglærte.
- Tildeling av støttekontakt ses i sammenheng med andre tjenester/tiltak som kan dekke behovet for meningsfull fritid, f.eks. dagavdeling eller aktivitetstilbud. Det vektlegges at foreldre har omsorgsansvar for sine barn også når det gjelder ivaretagelse av fritid og sosiale behov.
- Behov for sosial trening.

Hva som kan forventes av kommunen

- Rekruttere egnet støttekontakt.
- Opplæring og veiledning av støttekontakt.

Andre opplysninger

- Tjenesten tildeles 11 av 12 måneder i året.
- Timer til støttekontakt innvilges per uke. Ubenyttede timer kan ikke samles opp eller overføres til annen uke.

Betaling for tjenesten

Det er ikke egenbetaling for denne tjenesten.

18.12. Helsetjenester i hjemmet

Lovgrunnlag

Pasient og brukerrettighetsloven § 2-1a andre ledd og kapittel 7.

Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 3-2 første ledd nr. 6 bokstav a.

Definisjon

Helsetjenester i hjemmet er alle former for planlagte kommunale helsetjenester som ytes i hjemmet eller med utgangspunkt i hjemmet.

Formål

Tjenesten skal:

- Bidra til at bruker skal kunne bo lengst mulig i eget hjem.
- Bidra til å forebygge, behandle og legge til rette for mestring av sykdom.
- Ta utgangspunkt i den enkelte brukers ressurser og bidra til at bruker opprettholder eller gjenvinner størst mulig grad av egenmestring.
- Bidra til trygghet i den livssituasjon bruker befinner seg i.

Hva som forventes av bruker

- Har opprettet abonnement med apotek (inkontinensutstyr, medisin, ernæring mv.) der det er behov for dette.
- Anskaffer og tar i bruk nødvendig helse- og mestringsteknologi og/eller andre hjelpemidler.
- Tar imot opplæring for selv å kunne utføre enkelte prosedyrer.

- Når bruker mottar tjenester i hjemmet, blir dette automatisk tjenesteyters arbeidsplass. Det forventes at bruker bidrar til å skape en god arbeidsplass.
- Der det anses nødvendig, skal tjenesteyter ta i bruk tekniske hjelpemidler for å utøve nødvendige stell og pleie. Dette av hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsmiljø.
- Nødvendig ommøblering og fjerning av tepper må aksepteres.
- Det forutsettes at det ikke røykes mens tjenesteyter er på besøk, og at det eventuelt luftes ut på forhånd.
- Bruker som har husdyr må sørge for at disse ikke er til sjenanse for tjenesteyter.

Vilkår og andre forutsetninger

- Pasienter som er mobile henvises til eget fastlegekontor for bistand til eksempel sårskift, skifte av urinkateter, dren, blodprøver og injeksjoner.
- Hjelpebehov som kan dekkes ved hjelp av hjelpemidler/velferdsteknologiske løsninger skal først forsøkes håndtert på denne måten og det kan da gis hjelp i form av opplæring i en kortere periode.
- Bruker har akutt/kronisk sykdom, og/eller nedsatt funksjonsevne og har behov for helsefaglig oppfølging i hjemmet.

Kriterier for tildeling

Bistand til å administrere legemidler kan være aktuelt dersom bruker:

- ikke er i stand til å ta hånd om legemiddelhåndteringen sin selv på grunn av
 - nedsatt hukommelse/vurderingsevne
 - betydelig nedsatt funksjonsevne
 - utfordringer med psykisk helse og rus
- ikke kan benytte seg av multidose direkte fra apotek (som bruker henter selv, eller får levert direkte fra apoteket)
- ikke kan benytte privat mestringsteknologi (relevante apper, elektronisk medisindispenser mv.)
- benytter legemidler som ikke kan gis ved multidose/elektronisk medisindispenser

Det forutsettes at legemiddelliste og resepter foreligger fra lege/sykehus før tjenesten iverksettes.

Bistand til sårbehandling kan være aktuelt dersom:

- bruker ikke er, eller kan settes i stand til å utføre dette selv
- bruker ikke er i stand til å forflytte seg til fastlege
- sårstellet ikke kan utføres hos fastlege eller andre steder utenfor åpningstid
- det er faglig begrunnelse for at sårstellet må utføres av helsepersonell i hjemmet

Bistand til psykisk helsearbeid kan være aktuelt dersom:

- har langvarige og sammensatte psykiske helseutfordringer
- lavterskeltjenester ikke er tilstrekkelig
- bruker ikke er i stand til å forflytte seg til kommunalt tilbud

Bistand til rusrelatert helsearbeid kan være aktuelt dersom bruker:

- lavterskeltjenester ikke er tilstrekkelig
- bruker ikke er i stand til å forflytte seg til kommunalt tilbud

Bistand til:

- faglig kartlegging, vurdering og oppfølging, bl.a. av ernæringsmessig risiko
- sykepleiefaglige prosedyrer
- oppfølging etter utskrivning fra institusjon i kommune eller spesialisthelsetjeneste
- opplæring til bruker eller pårørende slik at den enkelte kan utføre hele eller deler av faglige prosedyrer selv (sårstell, stomistell, prøvetaking, øyedrypping mv.) dersom det anses faglig forsvarlig

Omsorg ved livets slutt i hjemmet:

- Brukers og pårørendes ønsker for livsavslutningen skal så langt som mulig imøtekommes så lenge dette er forsvarlig.
- Bruker og pårørende skal føle trygghet.
- Bruker må ha pårørende eller andre som kan være tilgjengelig i den siste fasen.
- Det avklares samhandling mellom behandlende sykehus og/eller fastlege.
- Utarbeidelse av palliativ plan.
- Tilbud om smerte- og symptomlindrende behandling som forordnet av lege.
- I enkelte tilfeller kan det i samråd med bruker og pårørende besluttes å gi omsorgen i institusjon grunnet kapasitetshensyn/faglig forsvarlighet.

Hva som kan forventes av kommunen

- Det ytes nødvendige og forsvarlige tjenester etter individuell kartlegging
- Tjenestene ytes slik det følger av vedtak eller avtale
- Tjenesteyterne samarbeider tverrfaglig ved behov
- Den enkeltes behov for tjenester blir fortløpende evaluert
- Bruker skal få beskjed i så god tid som mulig dersom avtaler må endres

Betaling for tjenesten

Det er ingen egenbetaling for denne tjenesten.

18.13. Pårørendestøtte

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-6, punkt 2.

Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-8.

Pårørendestøtte gis som avlastning eller omsorgsstønning

18.13.1. Avlastning

Definisjon

Avlastning er en tjeneste til deg med særlig tyngede omsorgsarbeid. Formålet er å hindre overbelastning. Avlastning kan gis både som timer, overnatting og døgn.

Avlastning kan gis:

- I hjemmet
- I avlastningsinstitusjon.
- I sykehjem

- Familieavlastning
- Skolefritidsavlastning (SFA).
- som brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- Barnebolig

Formål

Tjenesten skal bidra til å:

- Avlaste personer og familier som utfører særlig tyngende omsorgsarbeid.
- Opprettholde gode familierelasjoner og bevare sosiale nettverk.
- Forhindre overbelastning av omsorgsyter(e).
- Gi omsorgsyter nødvendig og regelmessig fritid og ferie, familieliv og delta i samfunnsaktiviteter.
- Gi trygghet og kontinuitet.
- Gi den enkelte mulighet til å bo lengst mulig hjemme.

Kriterier

I vurderingen legges det vekt på følgende:

- Hvor mange timer det gis omsorg
- Om arbeidet er særlig krevende fysisk/psykisk
- Om omsorgsoppgavene innebærer mye nattarbeid eller avbrutt nattesøvn
- Hvor lenge omsorgsarbeidet har pågått, eller er forventet å vare
- Om omsorgsarbeidet medfører sosial isolasjon og/eller mangel på ferie og fritid
- Om bruker har innvilget omsorgsstønning og/eller pleiepenge/hjelpestønning fra NAV
- Om omsorgsyteren har omsorg for mer enn en person
- Helseplager/nedsatt funksjonsevne hos omsorgsyteren
- Hensynet til andre familiemedlemmer, særlig mindreårige barn.
- Om omsorgsarbeidet ivaretas av en eller flere personer.
- Familiens nettverk.
- Om det er tildelt tjenester som støttekontakt, dagopphold og hjemmetjenester.

Hva som kan forventes av kommunen

- Tjenestene ytes slik det følger av vedtak

Andre opplysninger

- Tjenesten ytes ikke på følgende dager; Første nyttårsdag, skjærtorsdag, langfredag, påskeaften, første påskedag, andre påskedag, 17. mai, pinseaften, første pinsedag, andre pinsedag, julaften, første juledag, andre juledag og nyttårsaften
- Både omsorgsyter og den som mottar omsorgen kan søke om avlastning.

Betaling for tjenesten

Det er ingen egenbetaling for denne tjenesten.

18.14. Omsorgsstønning

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-6 (1), punkt 3.

Lov om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 a (2).

Omsorgslønn. Rundskriv I-42/98.

Definisjon

Omsorgsstønad er en økonomisk ytelse som kan ytes for særlig tyngende omsorgsarbeid i stedet for eller i tillegg til andre helse- og omsorgstjenester. Omsorgsstønad kan ytes til frivillige pårørende som påtar seg omsorgsoppgaver, og de personer med omsorgsplikt som foreldre. Disse blir ordningens oppdragstakere. Ordningen omfatter både omsorgsyter uten omsorgsplikt og foreldre som har omsorgsplikt for sine mindreårige barn/ andre.

Formål

Hovedformålet med omsorgsstønadsordningen er å bidra til best mulig omsorg for de som trenger hjelp i dagliglivet og å gjøre det mulig for privat omsorgsyter å fortsette med omsorgsarbeidet.

Omsorgsstønad skal gjøre det mulig for private omsorgspersoner å opprettholde omsorgsarbeidet for sine nærmeste.

Hva som forventes av bruker

- Før søknad om omsorgsstønad blir behandlet kan det kreves at det er søkt om hjelpestønad på NAV.
- Oppdragsavtale mellom kommunen og oppdragstaker må signeres.
- Bruker er forpliktet til å melde alle endringer vedrørende omsorgsmottaker og egen situasjon til aktuell kommunal enhet.

Videre vektlegges følgende

- Ordinære/ambulante tjenester skal først være utprøvd eller vurdert som uaktuelle.
- Omsorgsstønad skal (helt eller delvis) erstatte nødvendige omsorgsoppgaver eller annen praktisk bistand i hjemmet.

Krav til den som mottar omsorgsstønad

- Omsorgsyteren plikter å melde fra til Bestillerkontoret dersom vedkommende ikke lenger utfører de avtalte omsorgsoppgavene eller ved endringer i andre forutsetninger.
- Som hovedregel skal den omsorgstrengende selv støtte omsorgsyterens søknad.
- Omsorgsyteren plikter å melde fra til Bestillerkontoret ved økte stønader, f.eks økt hjelpestønad.
- Melde ifra ved innleggelse i sykehus, da dette kan resultere i trekk i omsorgsstønad.

Kriterier for tildeling

Omsorgsarbeidet skal være vurdert som betydelig mer belastende enn normalt.

Tjenesten kan være aktuell dersom omsorgsarbeidet er *særlig tyngende*;

- er mer omfattende og/eller fysisk/psykisk belastende enn «vanlig», som f.eks:
 - Stell/pleie/personlig hygiene.
 - På/avkledning.
 - Forflytning/ trening.
 - Toalettbesøk.
 - Renhold/klesvask.
 - Måltider/tilrettelegging.
 - Hjelp til å spise.
 - Omsorgsbehov grunnet betydelige atferdsmessige avvik.
 - Behov for tilstedeværelse/tilsyn:

- Innebærer mye nattarbeid eller avbrudd i nattesøvn.
- Er vedvarende.
- Fører til sosial isolasjon, mangel på ferie og/eller fritid.
- Det ytes omsorg for mer enn en person.
- Familiens helhetssituasjon.
- Ligger på et forsvarlig nivå i forhold til behov som skal dekkes.
- Er det beste for den som har behov for hjelp.

Omsorgsyter må kunne gi forsvarlig omsorg.

Inntektstap er ikke et vilkår for å få omsorgsstønning. Kommunen skal ikke ta hensyn til økonomien til bruker i vurderingen av en søknad om omsorgsstønning.

Dersom den som trenger omsorg får hjelpestønning til tilsyn og pleie, kan kommunen ta hensyn til dette ved utmåling av omsorgsstønning. Verken hjelpestønning eller omsorgsstønning vil gi full betaling for det omsorgsarbeidet påførende faktisk utfører.

Hva som kan forventes av kommunen

- Utarbeide oppdragsavtale.

Andre opplysninger

- Både omsorgsyter og den som mottar omsorgen kan søke om omsorgsstønning.
- Avlønning skjer etter til enhver tid gjeldende lønn som assistent uten ansiennitet.
- Dersom omsorgen opphører i 7 dager (enkeltvis eller samlet) i løpet av 1 mnd, reduseres støtten tilsvarende.

Betaling for tjenesten

Det er ikke egenbetaling for denne tjenesten.

18.15. Omsorgsbolig

Definisjon

Omsorgsbolig er en bolig som fysisk er tilrettelagt for personer med pleie og omsorgsbehov, slik at de kan bo trygt og selvstendig, men med tilgang til nødvendige tjenester.

Tildelingskriterier

- Bolig er primært et privat ansvar.
- Tildeles de som ikke har bolig eller der utbedring og tilrettelegging av egen bolig ikke er mulig.
- Egen bolig er uegnet ut fra behov eller funksjonsnivå.
- Personer som av ulike årsaker ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet
- Som hovedregel prioriteres personer med behov for helse- og omsorgstjenester
- Tildeling gjelder så lenge bruker har behov for omsorgsbolig. Ved endret funksjonsnivå eller livssituasjon vil vedtaket kunne revurderes.

Egenbetaling

Det betales husleie som beskrevet i egen husleiekontrakt.

Andre opplysninger:

Det fattes individuelle enkeltvedtak om hjemmebaserte helse- og omsorgstjenester i tillegg til et enkeltvedtak om bolig.

Beboerne benytter egen fastlege.

Kommunen vurderer tildeling av bolig og sammensetning av beboere med hensyn til hvordan de fungerer alene og sammen med andre. Muligheten for å ta i bruk velferdsteknologi vurderes for alle.

Formål

Aktuell boform skal bidra til at beboer har bolig som er tilrettelagt ut fra funksjonsnivå.

Hva som forventes av bruker

Leiligheten er umøblert. Denne må møbleres av beboer.

Lovgrunnlag

Tjenesten er ikke lovpålagt.

18.16. Omsorgsbolig med døgnbemanning (HDO)

Lovgrunnlag

HDO-bolig er ikke en lovpålagt tjeneste, men kommunen har et ansvar for å bistå vanskeligstilte på boligmarkedet. Det kan være personer med rusproblematikk, fysisk -/ psykisk lidelse, funksjonsnedsettelse eller på grunn av andre utfordringer, at personer har behov for å skaffe seg en egnet bolig. Selv om kommunen har en plikt til å gi bistand til den enkelte på boligmarkedet, gir ikke bestemmelsen rett til bolig.

Definisjon

Omsorgsbolig med døgnbemanning er en boligform for personer med omfattende pleie og omsorgsbehov hvor det er personell tilgjengelig hele døgnet.

Tildelingskriterier

- Bolig er primært et privat ansvar.
- Tildeles de som ikke har bolig eller der utbedring og tilrettelegging av egen bolig ikke er mulig.
- Egen bolig er uegnet ut fra behov eller funksjonsnivå.
- Personer som av ulike årsaker ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet
- Som hovedregel prioriteres personer med behov for helse- og omsorgstjenester
- Tildeles de som har moderat til omfattende hjelpebehov og som har behov for tett oppfølging gjennom hele døgnet og der det er vurdert at tjenester ikke kan gis på forsvarlig nivå i hjemmet.
- Tildeling gjelder så lenge bruker har behov for heldøgns bemanning. Ved endret funksjonsnivå vil vedtaket kunne revurderes. Dette kalles klausulerte vedtak.
- Kommunale tjenester i hjemmet, hjelpemidler og velferdsteknologi skal være utprøvd og ikke funnet tilstrekkelig for å ivareta brukers behov i ordinær bolig.

Andre opplysninger:

Det fattes individuelle enkeltvedtak om hjemmebaserte helse- og omsorgstjenester i tillegg til et enkeltvedtak om bolig.

Beboerne benytter egen fastlege.

Kommunen vurderer tildeling av bolig og sammensetning av beboere med hensyn til hvordan de fungerer alene og sammen med andre. Muligheten for å ta i bruk velferdsteknologi vurderes for alle.

Klausulerte vedtak

Noen vedtak kan ha bestemte forbehold (klausulerte vedtak) som for eksempel at bruker har behov for spesialkompetanse som følger boligen. Da kan vedtaket på boligen ha en tidsbegrensning.

Formål

Aktuell boform skal bidra til at beboer føler trygghet, mestring og fellesskap.

Det er nærhet til personalet hele døgnet, og det er mulig å tilkalle personalet via pasientsignalanlegg og/eller trygghetsalarm. I enkelte boliger tilbys det også abonnementsordninger for måltider og vaskeritjenester

Hva som forventes av bruker

Leiligheten er umøblert. Denne må møbleres av beboer.

Hva som kan forventes av kommunen

- Helse- og omsorgstjenester tildeles ut fra individuell vurdering
- Tjenestene ytes av tilstedeværende personell og/ eller personell fra hjemmetjenesten
- Tilstedeværende personellet skal følge opp funksjonsendringer

Andre opplysninger

- Ved behov for kontakt med lege, må egen fastlege benyttes
- Det inngår ikke vaktmestertjeneste i den enkeltes bolig

Egenbetaling

Det betales husleie som beskrevet i egen husleiekontrakt. Husleien innbefatter renhold av fellesareal, men ikke for renholdet i egen boenhet. Det betales ellers i henhold til gebyrregulativet for vask av tøy, for abonnement på måltider og for praktisk bistand.

- Husleiekontrakt tegnes med eiendomsavdelingen i kommunen eller andre som kommunen har avtale med.
- Det betales husleie, samt egenandel for eventuelt andre tildelte kommunale tjenester.
- Medisin og andre apotekvarer betales av den enkelte.

Lovgrunnlag

Tjenesten er ikke lovpålagt.

18.17. Brukerstyrt personlig assistanse – BPA

Lovgrunnlag

Lov om pasient- og brukerrettigheter § 2-1 d

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 punkt 6, bokstav b og § 3-8.

Rundskriv Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse (BPA) - Nr. I-9/2015

Definisjon

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en alternativ organisering av ordinære tjenester for brukere som er avhengig av praktisk og/eller personlig hjelp for å greie dagliglivets gjøremål i og utenfor hjemmet på grunn av sykdom, skade, lidelser eller nedsatt funksjonsevne.

De tjenestene som bruker har rett til å få organisert som BPA, er personlig assistanse, herunder praktisk bistand, opplæring og støttekontakt. I tillegg avlastning for foreldre med hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne. Det er innholdet i og formålet med bistanden personen har behov for, som vil være avgjørende for om personens tjenestebehov gir grunnlag for rett til BPA.

Små barn vil være helt ute av stand til å utøve brukerstyring selv, og må representeres av foreldre/verge. Tilsvarende må vanligvis også personer over 18 år som har omfattende kognitiv funksjonsnedsettelse representeres fullt ut av verge når det gjelder brukerstyringen.

Formål

Tjenesten skal ta utgangspunkt i den enkeltes ressurser og bidra til å gjøre vedkommende mest mulig selvhjulpent ift. egenomsorg og dagliglivets gjøremål.

Hva som forventes av bruker/arbeidsleder

Følge opp inngått samarbeidsavtale.

- Har ansvaret for den daglige driften av ordningen, herunder for organisering og innhold i tjenesten i henhold til vedtak.
- Deltar på arbeidslederkurs.
- Oppfyller sine forpliktelser i henhold til arbeidsmiljølovens bestemmelser.
- Ansetter assistenter i samarbeid med arbeidsgiver, og gir nødvendig opplæring og mulighet for å utvikle seg i jobben.
- Leier inn vikarer ved sykdom og ferieavvikling
- Sørger for at assistenten har en forutsigbar arbeidshverdag.
- Planlegger arbeidstiden ved å utarbeide turnus/arbeidsplan innenfor vedtakets rammer og gjeldende lov- og avtaleverk
- Holder regnskap med timeforbruket i vedtaksperioden
- Utarbeider arbeidsbeskrivelse som er detaljert nok til at assistentene kan utføre oppgavene etter hensikten.
- Melder fra til kommunen dersom bruker i perioder ikke har behov for å benytte BPA, for eksempel ved innleggelse i sykehus eller annen institusjon.

Kriterier for tildeling

Tjenesten kan være aktuell dersom bruker:

- Er under 67 år.
- Har et langvarig og omfattende behov for personlig assistanse og/eller avlastning for barn – behov ut over to år.
- Har et stort behov for ordningen – tjenestebehov på minst 32 timer per uke (bruker med tjenestebehov på minst 25 timer per uke har likevel rett til å få tjenester organisert som BPA, med mindre kommunen kan dokumentere at slik organisering vil medføre vesentlig økt kostnad for kommunen). Omfanget av bistand blir vurdert uavhengig av hvor mange
- Tjenesteytere det er behov for er i stand til å påta seg arbeidslederrollen eller, grunnet kognitiv funksjonsnedsettelse, kan få bistand til dette via verge eller personer som har fullmakt fra bruker selv.

Tjenesten er ikke aktuell dersom:

- Arbeidsleder ikke fyller arbeidslederrollen.
- Brukerstyringen ikke er reell.

- Det ikke er mulig å sikre forsvarlig tjenesteyting og forsvarlige arbeidsforhold, selv om bruker fyller vilkårene etter rettighetsbestemmelsen.

Hva som forventes av leverandør

- Arbeidsleder settes i stand til å utføre sin rolle som arbeidsleder og dokumenterer dette.
- Saksbehandler kan kontakte assistenter og BPA firma for innhenting av opplysninger.

Hva som kan forventes av kommunen

- Følger opp inngått samarbeidsavtale.
- Kommunen fører tilsyn både med kommunale og eksterne BPA-tiltak.

Andre opplysninger

- Helsetjenester inngår som hovedregel ikke i ordningen.
- Nærstående venner og familie ansettes som hovedregel ikke i BPA, dette for å sikre nødvendig profesjonell distanse.
- BPA tildeles ikke for den tid tjenestemottakeren er i barnehage, på skole, arbeid mv.
- Dersom det er punktvis behov for to eller flere tjenesteytere, må bistandsbehovet dekkes i form av øvrige helse- og omsorgstjenester fra kommunen.
- Dersom bruker har behov for punktvis natt-tjenester, har ikke vedkommende rett til BPA i dette tidsrommet. Om natten må bistandsbehovet dekkes i form av øvrige helse- og omsorgstjenester fra kommunen.
- Det inngås samarbeidsavtale mellom kommunen, arbeidsleder eller eventuelt privat aktør vedrørende tildelt BPA-ordning.

Betaling for tjenesten

- Egenbetaling for tjenesten BPA følger reglene i «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester».
- Det beregnes egenbetaling for den delen av tjenesten som omhandler praktisk bistand som ikke er til personlig stell og egenomsorg.
- Satsen fastsettes årlig av kommunestyret og utregnes individuelt på bakgrunn av husholdningens samlede årlige inntekt.

18.18. Barnebolig

Lovgrunnlag

Heise og omsorgstjenesteloven §3-1 og §3-2.

Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1.

Definisjon

Barnebolig er et kommunalt bo- og tjenestetilbud for barn under 18 år med særlig stort behov for helse- og omsorgstjenester. Barnebolig er en bolig hvor barnet bor fast utenfor foreldrehjemmet, og hvor ansatte utfører den daglige omsorgen på vegne av foreldre. Barnebolig tilbys der barn har omfattende omsorgsbehov som følge av alvorlige funksjonsnedsettelse, omfattende atferds utfordringer og omfattende omsorgs- eller oppfølgingsbehov.

Formål

Avlaste familien ved å overta omsorgsoppgaver, og sikre at barnet får nødvendig omsorg og oppfølging. Dette innebærer omsorg tilpasset hvert barns individuelle behov og til barnets beste. Barn og unge i barnebolig skal sikres nødvendige helse og omsorgstjenester.

Hva som forventes av bruker

- Det inngås skriftlig omsorgsavtale med kommunen.
- Barnetrygd overføres til kommunen.

Kriterier for tildeling

- Det skal være forsøkt ulike hjelpetiltak i hensikt å avlaste foreldre/foresatte som omsorgsgivere, herunder timer- og/eller døgnavlastning.
- Det skal være forsøkt døgnavlastning med gradvis tilbakeføring til hjemmet.
- Det bør foreligge en spesialistvurdering som konkluderer at separasjon fra foreldre/foresatte er til det beste for barnet.
- Det bør foreligge en vurdering fra barnevernstjenesten om at det ikke foreligger omsorgssvikt.
- Det skal være tverrfaglig enighet om at alle mulige tiltak er forsøkt, og at det er til barnets beste at kommunen overtar den daglige omsorgen.
- Omsorgs- eller oppfølgingsbehov er så omfattende at tjenesten må gis i barnebolig på grunn av:
 - særlig stort behov for helse- og omsorgstjenester
 - svært alvorlige funksjonsnedsettelse og/eller omfattende atferds utfordringer
 - komplekse og sammensatte hjelpebehov

Hva som kan forventes av kommunen

- Praktisk omsorg og faglig oppfølging.
- Sikre at barnet får nødvendige og forsvarlige tjenester basert på en individuell vurdering.
- Samarbeid med aktuelle instanser.

Andre opplysninger

- Der det er mulig, skal barnet høres før beslutning om barnebolig blir tatt.
- Når barnet bor i barnebolig, ivaretas omsorgen for barnet av ansatte i boligen.
- Barnets foreldre har foreldreansvaret, mens kommunen ivaretar den daglige omsorgen for det enkelte barn på vegne av foreldrene. Kommunen må derfor sørge for en tydelig ansvarsavklaring med foreldrene gjennom en signert omsorgsavtale. Omsorgsavtalen kan inneholde f.eks. innkjøp av klær og andre personlige gjenstander, samt aktuelle kostnader ved eks fritidstilbud/kino/bowling og lommepenger.
- Individuell plan kan være et aktuelt verktøy for tjenestene, omsorgspersoner og tilsynsmyndighetene for å verifisere at ansvar og oppgaver er avklart og tydelig plassert.
- En barnebolig kan være et tilbud for ett eller flere barn.

Betaling for tjenesten

Foreldrene skal ikke betale for opphold i barnebolig, men hvis barnet eller ungdommen selv har en inntekt, kan kommunen kreve egenbetaling fra barnet eller ungdommen etter nærmere regler.

18.19. Institusjon - tidsbegrenset opphold

Lovgrunnlag

Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 punkt 6, bokstav c.

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 4.

Definisjon

Tidsbegrensede opphold ved behov for heldøgns opphold:

- Rehabilitering og/eller opptrening.
- Kartlegging og behandling.
- Annet:
 - midlertidig dekking av hjelpebehov
 - lindrende/palliativt opphold

Formål

- Utsette behov for langtidsplass.
- Systematisk kartlegging av funksjon og bistandsbehov.
- Bidra til at bruker kan gjenvinne og/eller bedre funksjon og mestring for økt selvstendighet og livskvalitet, for å kunne bo lengst mulig i eget hjem.
- Utsette behov for langtidsplass.
- Pleie og omsorg ved livets slutt.

Hva som forventes av bruker

- Det forventes at bruker deltar aktivt til å nå sine mål ut fra sine forutsetninger.
- Den som får tilbud om korttidsopphold, får tilbud der det er ledig kapasitet.

Kriterier for tildeling

Kan tildeles pasienter som har fysisk og eller psykisk sykdom og har døgnskcontinuerlig behov for:

- Akutt behov for heldøgns pleie og omsorg etter plutselig funksjonsfall.
- Medisinsk behandling, observasjon, rehabilitering, pleie og omsorg etter sykehusinnleggelse som ikke kan ivaretas i eget hjem.
- Behov for tverrfaglig kartlegging og vurdering av helsetilstand, hjelpebehov og funksjonsnivå med tanke på behandling, tiltak og fremtidige hjelpebehov.
- Pleie og omsorg ved livets slutt.
- Behov for kartlegging og tilrettelegging av forhold som kan bidra til størst mulig mestring av egen hverdag og mulighet til å bo i eget hjem.

Tjenesten kan være aktuell dersom pasienten har døgnskcontinuerlig behov, og det er faglig vurdert at tjenesten ikke kan gis i hjemmet.

- Rehabilitering kan innvilges når bruker:
 - Har et rehabiliteringspotensiale og kan nyttiggjøre seg oppfølging.
 - Har behov for en periode med intensiv/målrettet rehabilitering og det er faglig vurdert at tjenesten ikke kan gis i hjemmet.
 - Har behov for tverrfaglig oppfølging der det jobbes tett og samordnet i forhold til brukers målsetninger.
- Utredning/behandling kan innvilges når bruker har behov for:
 - Etterbehandling eller opptrening etter sykehusopphold, pleie ved kronisk sykdom eller har spesielle sammensatte behov.
 - Observasjon, kartlegging av funksjonsnivå for tilrettelegging av hjemmesituasjon.
 - Observasjon og oppfølging i forbindelse med medisinerings.

Hva som kan forventes av kommunen

- Det vil bli gitt hjelp til planlegging og tilrettelegging ved eventuell utskriving til hjemmet.
- I samarbeid med bruker utarbeides tiltaksplaner for at bruker skal kunne nå sine mål.
- Tverrfaglig samarbeid for å sikre god overgang til hjemmet med eventuelle tjenester.
- Målsettingen med oppholdet kommer frem av vedtaket til kommunen.
- Sykehjemmet og hjemmetjenesten samarbeider om utskriving til hjemmet.

Andre opplysninger

- Lengden på oppholdet vil være individuelt
- Det kan foretas boligkartlegging under oppholdet

Betaling for tjenesten

Vederlag for oppholdet kreves i henhold til «Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester» § 4.

Transport til og fra institusjonen dekkes av pasienten. Egenandel for drosje og for kontroller på sykehus, tannklinikker osv. betales av pasienten (forskrift om pasientreisere, ledsagers og pårørendes rett til dekning av utgifter ved reise til helsetjenester).

18.20. Sykehjem – langtidsopphold eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Lovgrunnlag

Pasient- og brukerrettighetsloven §§ 2-1a andre ledd og 2-1 e første ledd og kapittel 7.

Helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-2, første ledd nr. 6 bokstav c og 3-2 a.

Forskrift om langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester, Karmøy kommune, Rogaland. §§ 4 og 6.

Forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

Definisjon

Langtidsopphold i sykehjem og tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester er kommunens høyeste omsorgsnivå. Tjenesten skal tilbys dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre bruker nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Det er behov for nødvendig kompetanse og utstyr og som ikke kan håndteres i eget hjem.

Som hovedregel innvilges ikke langtidsopphold i sykehjem til personer under 50 år.

Formål

Tjenesten skal sørge for at bruker får ivaretatt sitt behov for pleie, medisinsk oppfølging og behandling.

Kriterier for tildeling

Personer som har behov for langvarige helse- og omsorgstjenester gjennom hele døgnet, der andre aktuelle tjenester har vært forsøkt/vurdert uten å dekke nødvendig og forsvarlig behov for helse- og omsorgstjenester.

Tildeling av bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester prioriteres brukere som kan nyttiggjøre seg av aktiviteter i boligen og der det er forventet at funksjonsnivået vil opprettholdes over tid.

Tildeling av langtidsopphold i sykehjem prioriteres personer med varig behov for døgntilgjengelighet og oppfølging av medisinsk behandling, pleie og omsorg og

- Behov for pleie ved livets slutfase
- Behov for skjerming og tvangstiltak
- Behov for tett medisinsk oppfølging av lege

Hva som forventes av bruker og pårørende

- Samarbeid og medvirkning

Hva som kan forventes av kommunen

- Sørge for årlig medisinsk kontroll ut over den fortløpende legekontakt
- Tilrettelegger for aktiviteter

Andre opplysninger

- Plass på sykehjem tildeles der det er ledig kapasitet. Dersom det takkes nei til tilbudt sykehjems plass må det søkes på nytt.
- Kommunen kan ha avtale med andre kommuner om sykehjems plass.
- Tildelingen av langtidsopphold er varig, men vedkommende kan velge å flytte ut etter eget ønske.
- Dersom ikke annet er bestemt må vedkommende som flytter ut på ny søke om langtidsopphold dersom behov for dette.
- Ved ledig egnet langtidsplass skal bruker med størst hjelpebehov prioriteres.

Samboergaranti

Kommunen legger til rette for at ektepar eller samboere hvor begge har ønske om å bo sammen på sykehjem, skal få mulighet til det, dersom begge oppfyller vilkårene for langtidsopphold.

Betaling for tjenesten

- Det kreves betaling for tjenesten.
-